

## ערך מסויף לעולם - נספחים.

### 1. מצרים -

לפני 5000 שנה בערך יצרו כאן המצרים הקדמונים תרבות מפוארת. הם בנו פירמידות ומקדשי אבן ענקיים, עיצבו תכשיטים, רהיטים וצעצועים, ציירו ציורי קיר מרהיבים ופיסלו פסלים מרשימים. מרשימים במיוחד הם הספינקסים הענקיים.

לפני 4500 שנה בערך הקימו המצרים הקדמונים את מבני האבן הגדולים ביותר בעולם.

#### הפירמידות -

הפירמידות המפורסמות ביותר ניצבות לא הרחק מקהיר והן ענקיות. הפירמידות הוקמו כמבני קבורה לפרעונים, מלכי מצרים הקדומה. בתוכן יש חדרים קטנים ומסדרונות אבן צרים ונמוכים המוליכים אליהם, אבל בעיקר יש בהן אבן! בשביל לבנות את "הפירמידה הגדולה" היה על המצרים הקדמונים לחצוב ולהעמיד בממוצע 273 גושי אבן מסותתים ביום, במשך 23 שנים רצופות! ומשקלו של כל גוש אבן כזה הוא כמשקלו של פיל. וכל העבודה הזאת נעשתה בלי להיעזר במנופים ובעגורונים!

#### קהיר -

אחרי הפירמידות המשכנו אל קהיר. זוהי עיר ענקית, הגדולה בערי אפריקה, והיא משתרעת על פני שטח נרחב. במיוחד רצינו לבקר במוזיאון קהיר ולצפות באוצרותיו של פרעה תות-ענח-אמון המוצגים בו. תות-ענח-אמון היה עדיין ילד כאשר עלה על כס השלטון במצרים, 1360 שנים לפני הספירה. במותו נקבר יחד עם אוצרות רבים, כמו מסכת הזהב שלו, כס המלכות מזהב, מרכבות, רהיטים ומשחקים, כולם מפוארים ויפהיפיים- כל מה שהיה נחוץ כדי להנעים לו את חייו לאחר המוות. קברו של תות ענח אמון נשאר חתום במשך 3000 שנה עד שהתגלה בשנת 1922. הייתה זו אחת התגליות הארכיאולוגיות החשובות שהתגלו אי פעם.

דגל מצרים



### 2. אויף -

שווייץ היא מדינה אלפינית מוקפת יבשה השוכנת במרכז אירופה אשר מאופיינת ברמת חיים גבוהה של תושביה וכלכלה יציבה. שווייץ גובלת בגרמניה בצפון, בצרפת במערב, באיטליה בדרום ובאוסטריה וליכטנשטיין במזרח. שווייץ מוכרת בנופיה המרהיבים ובהריה ואגמיה הרבים.

עיר בירה: ברן  
מטבע: פרנק שווייצרי

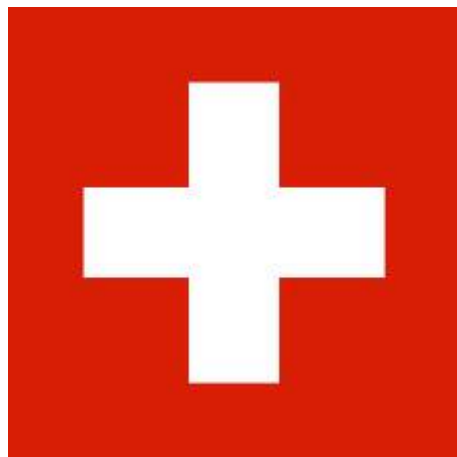
אוכלוסייה: 7.997 מיליון  
שפות רשמיות: גרמנית, צרפתית, רומאנש, איטלקית.

"נראה לי שיהיה כיף לעשות סקי", אמרתי לפספורט. "בוא ננסה". לכן, כשהגענו לשוויץ, עצרנו באחת העיירות, הצטיידנו במגלשי סקי ובמוטות סקי ועלינו אל פסגת ההר. היה נחמד מאוד לגלוש רק חבל שכל כך קשה לעצור!

רצינו להמשיך מכאן לגרמניה שמצפון לנו, אבל הרוח נשבה בכיוון הנגדי, ואנו נאלצנו לארוז את הכדור הפורח ולהמשיך בדרכנו בשיט. בבאזל עלינו על ספינה ושטנו לאורך הרין עד לגרמניה.

ידעתם!?

בשוויץ יש לא רק הרים וסקי. זוהי אחת המדינות העשירות באירופה, והיא מייצרת מגוון של מוצרים-מתרופות ועד מכונות, שעוני יד ושעוני קוקייה שיצאו להם מוניטין בעולם כולו.



דגל שוויץ.

### 3.3 צרפת-

ריחפנו דרומה, חצינו את מצר למנש, ועד מהרה מצאנו את עצמנו מעל לפריס, עיר הבירה של צרפת.

בעודי נהנה ממראה האתרים המרהיבים שלמטה- כיפתה של כנסיית סקר- קר, קתדרלת נוטר דם ושער הניצחון- החל פספורט לרטון. אני יודע מה פשר הרטינות האלה: סכנה!

ואכן, במהרה הופיע לפנינו מבנה גדול עשוי מתכת, מזדקר ברוב חן למרומים. היה זה מגדל איפל.

#### מגדל איפל-

מגדל מיוחד זה תוכנן לפני יותר ממאה שנה על ידי המהנדס הצרפתי אלכסנדר איפל. המגדל מעניין מאוד, אבל לא כשאתה נמצא בכדור פורח ומרחף באוויר ישר לעברו! היינו כה קרובים אליו, עד שיכולתי ללחוץ את ידיהם של המבקרים שעל מרפסת התצפית, ולרגע חשבתי שפספורט ילקק עוד מעט גלידה מגביע שהיה בידי אחד האנשים!

#### האזור הכפרי-

נחתנו ליד אחד הכפרים, ומיד מצאנו מסעדה טובה. הטבח יצא לברך אותנו, לראשו כובע טבחים והוא לובש סינר לבן. במהרה ישבנו וזללנו לנו להנאתנו מ"מנת היום": בשר צלוי ברוטב צימוקים. ללקק את האצבעות.

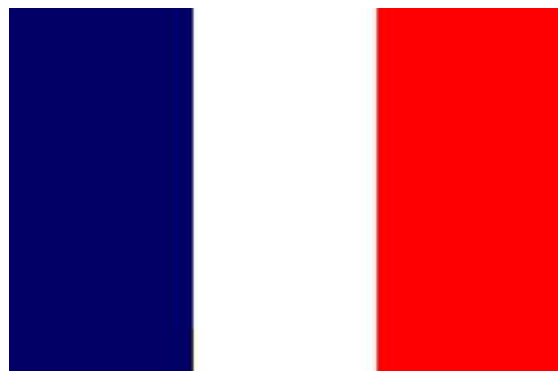
לאחר הארוחה ישבתי לי על ספסל בכיכר הכפר וצפיתי במשחק ששיחקו אנשי המקום. במשחק זה מניחים כדור קטן, הנקרא "קושונה", במרחק מסויים ומנסים לפגוע בו בכדור מתכת כבד.

פספורט לא הצליח להבין את כללי המשחק, ובכל פעם רץ אחרי הכדורים והביא אותם אלי. לא כל השחקנים חשבו שזה משעשע...

ידעתם!?

צרפת ידועה בעולם כולו באוכל המשובח שלה: בכיכר הלחם הארוכה הנקראת "בגט", בממרחי ה"פטה", במנות הצלי והדגים ובעוגות הממולאות בפירות. רק המחשבה על כל אלה עוררה בי תאבון!

דגל צרפת



## 4. איטליה-

נחתנו בלב לבה של רומא, בתוך ה"פורום רומנום" העתיק. פספורט החליט שזה מוזר מאוד. לפני אלפיים שנה בערך היה הפורום מרכז של רומא. באותה תקופה הייתה רומא בירת האימפריה הרומית. יוליוס קיסר בכבודו ובעצמו צעד ברחובות אלה.

אנו נמצאים במרכז עיר הבירה ובתוך חרבות! סביבנו רק קירות הרוסים בחלקם ושורות של עמודי אבן. המקום המה ממבקרים שהתבוננו בעתיקות, ולמעשה הסתכלו בנו!

### הותיקן-

כאשר ראינו שנוכחותנו במקום גורמת להסחת דעתם של המבקרים מן העתיקות, החלטנו לטייל לאיטנו במורד נהר הטיבר.

עד מהרה מצאנו את עצמנו במדינה אחרת. כן! הגענו לותיקן, שהיא מדינה עצמאית השוכנת בלב רומא. שטחה הוא פחות מקמ"ר אחד. כאן יושב ראש הכנסייה הקתולית, האפיפיור. ליד ארמונו של האפיפיור נמצאת הקתדרלה הענקית הנקראת הבסיליקה של סן פיטרו (של פטרוס הקדוש).

הגיע הזמן לאכול את ארוחת הצהרים. מצאנו מסעדה קטנה, שבה הגישו לנו צלחת ענקית של פסטה. יש עשרות סוגים של פסטה: ספגטי, רבולי, טליטלה, לזניה, מקרוני, פטוצ'יני, טורטליני, פוסילי, פנה... וזה רק חלק מן הרשימה.

### ונציה-

ונציה, הנחשבת לאחד מפלאי העולם, נבנתה על מאה איים קטנים וכולה מוקפת מים. ולא זו בלבד שהיא מוקפת מים, אלא גם הרחובות הראשיים שלה הם תעלות מים. כדי לצאת לקניות על תושבי העיר לשוט בסירות! מן המאה התשיעית ועד המאה החמש-עשרה הייתה ונציה המרכז המסחרי החשוב ביותר בימ-התיכון, העיר מלאה כנסיות מפוארות וארמונות נהדרים, העומדים עדיין על תילם וכמעט לא השתנו במשך מאות השנים שחלפו. אבל קשה להנחית כאן כדור פורח מבלי להירטב!

ידעתם?!

הסירות המשמשות כלי תחבורה בוונציה נקראות "גונדולות". הן נראות כמו סירות קנו גדולות ושחורות.

דגל איטליה.



5. סין-

מדבר גובי, הנמצא בדרום מזרח מונגוליה, מציין את גבולה עם סין. במדבר גובי יש מרחבים צחיחים של חול וסלעים, לוחטים בקיץ וקפואים בחורף.

בשולי המדבר החל הכדור הפורח לעלות מעלה מעלה, נישא על גבי זרמי האוויר החמים.

החומה הגדולה של סין-

לפתע הגענו לאחד האתרים המפורסמים ביותר בעולם: החומה הגדולה של סין. החומה, הבנויה לאורך 3,460 ק"מ, נבנתה במשך מאות שנים במטרה למנוע את חדירת האויבים לסיין. עברנו מעל לחומה וככל שהמשכנו בדרכינו ראינו עוד ועוד ערים, עיירות וכפרים שבהם מגדלים ירקות, פירות ואורז. ביקרנו בחווה שיתופית גדולה שבה מגדלים את זחלי הפרפר הנקרא "טואי המשי". ראינו מיליוני זחלים כאלה, שבטעות קוראים להם "תולעי משי". אלה אינן תולעים, אלא זחלים: כשהם מתגלמים, הם טווים להם קורים שמהם מייצרים חוטי משי טבעיים. מן החוטים אורגים אריגי משי משובחים.

שטנו בספינה לאורך נהר הינג-צה קיאנג (צינג ז'יאנג) שהוא הנהר הארוך ביותר בסיין. בדרכנו עברנו ליד כמה ערים תעשייתיות גדולות, השוכנות לאורכו.

המשכנו לרחף צפונה, לאורך חופי סין, עברנו מעל לעיר הנמל הגדולה שנגהי ומשם נישאנו אל בירת סין, ביגינג, שנקראה בעבר פקינג. מתחתינו ראינו אזור מוקף חומה: זוהי "העיר האסורה". כאן שכן בעבר ארמונו של קיסר סין, והמקום נקרא כך משום שנתינו הפשוטים של הקיסר לא הורשו להיכנס לתוכו, ואם נתפסו מפנים לחומותיו- הוצאו להורג.

הקיסר האחרון שלט בסיין עד שנת 1912, ולכן לא חששתי לנחות ב"עיר האסורה". אך לרוע המזל נחתנו נחיתה לא מוצלחת, ואני נקעתי את קרסולי.

קיפצתי על רגל אחת, מנסה לחלץ את הכדור הפורח, כשלפתע הבחנתי בחיילים המקיפים אותנו. הם רצו לדעת מה אנו עושים כאן, ולבסוף אמר אחד מהם שידע קצת אנגלית: "אתה צריך רופא".

הם לקחו אותי למרפאה, והרופא שהיה בה בדק את קרסולי והחל לנעוץ בי מחטים. פספורט התחיל לרטון. אני ידעתי, כמובן, מהי האקופנטורה- שיטה רפואית עתיקה הנהוגה בסיין עד היום- ולכן לא פחדתי.

ידעתם?!

יש כל כך הרבה דברים לראות בסיין! זוהי ארץ מוצאם של דובי הפנדה. ראינו כמה דובי פנדה בגני החיות, אבל יש עדיין גם מעט דובים החיים בטבע.

בקשיאן ראינו את "צבא חיילי החרס" - שבעת אלפים חיילים עשויים חרס, בגודל טבעי, שנקברו בקברו של קיסר סין לפני יותר מ-2,200 שנה. חלקים מן החומה הסינית הגדולה נבנו לפני יותר מאלפיים שנה והם ניצבים עדיין על מכונם. גובה החומה 9 מטר ורוחבה מספיק למעבר של גודד חיילים על פני חלקה העליון. אזור בעל אוכלוסייה צפופה במיוחד משתרע לאורך החוף המזרחי של סין, שם שוכנות ערי הנמל שנגהי וקנטון. אלה הם כרכים גדושים בהמוני אדם, בתי חרושת, בתי מגורים ענקיים, משאיות, ספינות-ומיליוני זוגות אופניים. בסין יש מעט מאוד מכוניות פרטיות, אבל כמעט לכל תושב יש זוג אופניים. די קשה לחצות כאן כביש סואן.

אכלתי מאכל הנקרא "דים סם". אלה הן כופתאות בצק קטנות, ממולאות בבשר וירקות ומאודות בתוך סלי חיזרן (במבוק). ממש טעים וכשר (בבית חב"ד), רק שקצת קשה להכניס את הכופתאות אל הפה במקלות האכילה הסיניים.



דגל סין.

## 6. יוון -

האוניות שהפליגו בעבר מהים האדריאטי לאתונה, בירת יוון, היו חייבות להקיף את הקצה הדרומי של חצי האי הגדול הנקרא פלופונסוס. עיקוף זה האריך את הדרך ב-300 ק"מ. תעלת קורניתוס, שנבנתה בין השנים 1881 ל-1893, מקצרת כיום את הדרך. זהו מראה יוצא דופן: בתוך הסלע הגבוה נחצב נקיק תלול, שרוחבו מספיק למעבר אוניה גדולה.

אתונה-

אתונה! איזו עיר! מעליה מתנשאת גבעה סלעית, הנקראת אקרופוליס. על פסגתה נמצא מקדש הפרתנון(לכבוד אלילות ע"ז יוונית), המבנה המפורסם והיפה ביותר שנותר מיון העתיקה.

איי יוון-

שמחנו לחמוק מהמוני התיירים וריחפנו לנו לאורך הים האגאי בדרכנו אל אחד מאיי יוון. האיים הידועים בכפרים שבהם, בכנסיותיהם ובבתיהם המסוידיים בלבן- ובטחנות הקמח העגולות שלהם.

באי איוס ישבנו לנו בבית קפה קטן ליד הנמל והתבוננו בדייגים שחזרו מן הדייג בספינותיהם, עגנו ליד המזח ונשאו את שלל הדגים. השמש החמימה, ריח הים והשיחות השקטות שניהלו האנשים מסביב גרמו לי לחוש תחושה נעימה של שלוה.



דגל יוון.

## 7. אוסטרליה -

אוסטרליה הוא שמה של ישות גאוגרפית בדרום כדור הארץ וכן של מדינה השולטת בישות זו. כישות גאוגרפית, אוסטרליה היא היבשת הקטנה ביותר בעולם או האי הגדול ביותר בעולם.

עיר בירה: קנברה.

שטח: 7,692,024 קמ"ר

מטבע: דולר אוסטרלי

אוכלוסייה: 22.68 מיליון.



דגל אוסטרליה.

## 8. צרפת - מקסיקו -

ריחפנו מעל ארצות הברית עברנו את בליז וגואטמלה ולפתע ראינו מולנו הרים מפלצתיים ומפחדים הרי געש רדומים.. הגענו למקסיקו, היינו רעבים וירדנו לשוטט בגיונגל הענק, אכלנו שבוע שלם רק פירות טרופיים בצורות ירח כוכב ופרי מיוחד הניקרא נינג'יה עד שהבטן כאבה..חיפשנו אוכל אמיתי ונסענו לעיר הבירה והגדולה ביותר של מקסיקו- מקסיקו סיטי חיים בה כ- 22 מליון תושבים, העיר רועשת כל הזמן באוטובוסים קומותיים ארוכים ובצפירות אמבולנסים, ואחרי יומיים בלי שינה עלינו על הכדור פורח וריחפנו בשקט לדרום מקסיקו, בדרך שטנו בסירות דיג גדולות לאורך החופים

קנקון, איסלה מוחרס, פלאיה דל כרמן , פוארטו ואיארטה , עצרנו בכפר נידח ליד קניון סומידורו להפסקה קצרה ושם שמענו אנשים צועקים 'הו הא' ירדנו אט אט וראינו שהם מחזיקים חרבות ענק בידיהם ומסתובבים במעגל סביב פסל ענק בצורת נשר הנקרא 'טוטס', הם היו לבוים כמו האדם הקדמון ולראשם היה זר של נוצות צבעוניות , אלו היו אינדיאנים משבט ה'מאיה' , התקרבו אליהם בחשדנות , ומהר מאד באו אלינו 4 שומרים ולקחו אותנו למקדש צ'צ'יאן – מקדש ענק הבנוי בצורת טרפז ועלינו לאורך 350 מדרגות תלולות- לצ'יף אסטלה , שישב בראש המגדל , מנהיג שבט המאיה , התחננו שלא עשינו כלום ובאנו רק להכיר את השבט ומנהגיו, והוא בפנים רגועות הסביר לנו שלא יפגע בנו , ויסביר בשמחה כל מה שנרצה לדעת , הצ'יף החכם לקח אותנו לביתו שבמערה גדולה והסביר לנו קודם כל על הכתב שקישט את קירות המערה בה הוא גר , הכתב נקרא כתב אידיאוגרפי (כתב ציורים), אחר כך לקח אותנו ללולו איש 'חרב הצייד' (לולו באינדיאנית זה חרב הצייד ) והוא ניקרא כך כי היה הצייד הכי טוב בשבט, הוא הראה לנו כיצד בונים חרבות וחץ וקשת וניסינו לצוד איילים אך הם ברחו כש'פספורט" שלי נבח , אח"כ ראינו נשים הבונות סירות העשיות מעץ במבוק רצינו להיצרף אליהן וללמוד מהם כיצד לקשור בקשירה מיוחדת עץ אל עץ, אך אסטלה הצ'יף רץ אלינו באמצע היום , מיהר ואמר שסערה מתקרבת ועלינו ללכת למקום מוגן . היינו מופתעים ורצינו להמשיך להכיר את הכפר ומנהגיו ואמרנו לו חמים ונעים היום, אך הוא צדק, אחרי חצי שעה ירד גשם והתחילה סערה , הצ'יף אירח אותנו בביתו ולאחר מרק עדשים ועשבי מרפה , התכרבלנו בצמר כבשים וחבשנו לראשנו פרוות דוב גריזלי וישנו עד הבוקר .

שבט המאיה היה יודע כיצד מחשבים השעה לפי זמני היום , וכיצד מבחינים אם סערה מתקרבת , הם היו מומחים בהנדסה ובאסטרונומיה והם קיימו קשרי מסחר נרחבים בקקאו , דבש דבורים, פשתן , ויהלומים .



דגל מקסיקו.



## 9. ישראלי-

מצידו המערבי של נהר הירדן, הנשפך לים המלח, נמצאת ישראל. ים המלח הוא הים המלוח ביותר בעולם. אפשר לצוף המימיו בלי להתאמץ, ואפילו לקרוא בנחת עיתון תוך כדי ציפה. זהו גם המקום הנמוך ביותר על פני כדור הארץ: יותר מ-400 מ' מתחת לפני הים. ירושלים-

מים המלח ריחפנו בכיוון צפון מערב, מעל להרי יהודה, עד שהגענו לירושלים הבירה. "כאן" החלטתי, "ננחת ונסייר בעיר ברגל". התחלנו ללכת, והנה לפנינו קבוצה של תיירים. "פספורט" אמרתי בשמחה. "נדמה לי שהם דוברים אנגלית! אולי נוכל להצטרף אליהם?" הצגתי את עצמי בפני מורה הדרך, והוא נענה לי ברצון.

תוך כדי הליכה סיפר לנו מורה הדרך שירושלים היא עיר קדומה מאוד, בת יותר מ-3000 שנה, ושיש בה שילוב מרתק בין ישן לחדש: מצד אחד עיר מודרנית ויפה, שבנייניה מצופים אבן, ומצד שני העיר העתיקה, על סמטאותיה המפותלות וחומת האבן המקיפה אותה. בעיר העתיקה ראינו את הכותל המערבי, השריד המרשים והקדוש שנשאר ממבנה הר הבית שעליו עמד בית המקדש. זהו המקום הקדוש ביותר ליהודים בכל הדורות ובכל העולם.

מורה הדרך הוסיף ואמר שירושלים קדושה גם למוסלמים, שהקימו בה את מבנה כיפת הסלע בעל הכיפה המוזהבת ואת מסגד אל אקצה המוכסף. היא קדושה גם לנוצרים: בה הטיף, נצלב ונקבר ישו הנוצרי. בצער רב נפרדנו בתום הסיור מן הקבוצה וממורה הדרך, עלינו על הכדור הפורח וריחפנו לנו צפונה, מעל להרי שומרון המוריקים, עד שראינו מתחתינו את החלקות המעובדות של עמק יזרעאל. הגליל וים הכנרת-

העמק שוכן למרגלות הרי הגליל התחתון, שמצפון להם מתנשאים הרי הגליל העליון.

נשאנו מעל לרכסים קרחים ולגאיות עטורי צמחיה, והנה ראינו מתחתינו את בתיה של צפת. רצייתי מאוד לנחות ולשוטט בסמטאותיה, אבל הרוח נשאה אותנו מזרחה, ואנחנו גלשנו מטה מטה עד שהגענו אל ים הכנרת ואל טבריה.

כאן שרר חוס כבד ולא הורגש כל משב רוח. לכן מיהרנו לקפל את הכדור  
הפורח ולעלות על אוטובוס בקו טבריה- חיפה.  
תל אביב-

לאחר שנחנו מעט בחיפה עלינו שוב על הכדור הפורח וריחפנו לנו דרומה,  
מעל למישור החוף המיושב בצפיפות, עד שהגענו לתל אביב.  
תל אביב, העיר העברית הראשונה, הוקמה בשכונת גנים קטנה בחולות  
הזהובים שמצפון ליפו, אך כיום היא מטרופלין שוקקת חיים. חבל שלא נוכל  
להתעכב בה!

אילת-

ריחפנו דרומה מעל למכתש רימון, הגדול שבשלושת המכתשים בהר הנגב,  
והתבוננו מוקסמים בחילופי שכבות הסלע הצבעוניות בדפנותיו  
ובקרקעיתו... והנה אנחנו באילת שבקצה הדרומי של ישראל!  
השתוקקתי לצלול במימי שוניית האלמוגים היפהפיה שלה- אך זכרתי שעלינו  
להזדרז ולהגיע אל יבשת אפריקה מעל להרי הגרניט של דרום סיני.



דגל ישראל.